

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Cap. I. De Materia, & Forma Extremæ Unctionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

Respondeo, Distractionem, quamvis longam extra Canonem, & Sumptionem, esse tantum venialem culpam: Tamb. de Sacram. l. 2. c. 3. num. 8.; diuturnam vero sub Canone esse mortalem; saltem ob periculum committendi in eo errores: Tamb. Gob. apud Croix num. 443. cui sententiæ videntur non adhærere: Dian. & Bard. apud Croix num. 443. Idem dicit Tamb. ibid. de distractione voluntaria sub Communionem, sed Gob. merito dubitat de tanto rigore, qui certe non admittitur in laico communicante. Probabile tamen est, quamcunque internam distractionem etiam sub consecratione, vel Communionem fore culpam venialem, cum probabile sit ex dictis tom. 1. tr. 2. d. 1. q. 2. c. 1. §. 3. quæst. 7. quod attentio interna opposita distractioni non præcipiatur sub gravi, & quod essentia Orationis de se, & objective religiosæ sufficienter constituatur per attentionem externam, & illam attentionem internam, quæ implicite continetur in intentione orandi virtualiter perseverante: v. Croix loc. cit.

DISPUTATIO V.

QUÆSTIO UNICA.

De Sacramento extremæ Unctionis.

Hoc Sacramentum à Christo Domino institutum, à B. Jacobo Apostolo 5. 14. promulgatum est his verbis: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio Fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei.* Quæ verba innuunt Materiam, & Formam, Ministrum, Subiectum, & Effectum hujus Sacramenti, de quibus hic nobis agendum.

CAPUT I.

De Materia, & Forma Extremæ Unctionis.

MATERIA hujus Sacramenti alia est remota, alia proxima. Materia remota est oleum olivarum: Doctores communissime ex text. cit. Hinc opinio illorum, *R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III.* N qui

qui dicunt, sufficere etiam Chrisma, non est practice probabilis, ex proposito. i. damnata ab Innoc. XI. alibi cit. si tamen deesset oleum, liceret uti Chrismate in casu necessitatis; at si postea haberi possit oleum, aut si per errorem inunxeris Chrismate, repetendum est Sacramentum sub conditione: Illf. ex D. Carol. Borr. & aliis contra Laym.: idemque est, si per errorem usus fueris Oleo Catechumenorum: Croix n. 2090. ex Sanch. Colon.

Quæres primo, An oleum debeat esse benedictum?

Respondeo affirmative, ex D. Th. & aliis communissime: hinc non est practice probabilis opinio dicentium apud Avers., benedictionem olei non pertinere ad valorem hujus Sacramenti: quia exponeretur Sacramentum periculo nullitatis extra necessitatem: addit tamen Avers., non exponi; si fiat aliqua benedictio ordinata ad effectum hujus Sacramenti, quamvis non servetur illa, quæ in Pontificali præscribitur: v. Croix n. 2091.

Quæres secundo, A quo sit benedicendum hoc oleum?

Respondeo, Ab Episcopo saltem pro Ecclesia latina, qui nec potest alteri committere, cum sit actus ordinis: at pro Ecclesia græca certum est, benedici à Presbyteris græcis, ut constat ex Const. Clem. XIII. die 31. Augusti. 1595. Hinc, quamvis D. Th. Bell. & alii communissime dicant, ex præcepto Christi requiri benedictionem Episcopi, tamen multi docent, eam posse à Papa committi etiam simplici Sacerdoti; quæ sententia est ad summum speculative probabilis: v. Croix num. 2092. Cæterum Episcopus quotannis in Cœna Domini benedicit novum oleum, ex quo accipere debent Parochi, & Regulares, veteri exusto; si tamen novum haberi non possit, licet uti antiquo: Laym.

Quæres tertio, An liceat cum oleo sancto miscere aliud non benedictum?

Respondeo, Si illud non sufficiat, posse in necessitate addi aliud non benedictum; in minore tamen quantitate, quam sit illud; Doctores communiter, quia major pars trahit ad se minorem. Cæterum, si oleo benedicto per decursum anni successive addatur non benedictum, & hujus quantitas, spectatis omnibus ejus partibus, superet illius quantitatem, multi dicunt, amitti benedictionem, sed Carden. apud Croix num. 2093. responsum habuit à S. Congr. 23. Sepr. 1682. licere; & consequenter tum ex sententia Doctorum, tum ex praxi plurium

plurium Ecclesiarum, tum ex Rit. Roman. esse practice certum, non amitti benedictionem, dummodo pars, quæ successive additur, semper minor sit quantitate præsupposita, ut de aqua benedicta docent communiter.

Materia proxima hujus Sacramenti est Unctio. quæ esse debet certarum partium corporis infirmi. Et quidem Græci unguunt frontem, mentum, ambas genas, pectus, manus ex utraque parte, & pedes: latini vero quinque sensus, oculos, aures, nares, os, manus, item pedes, & renes, ex Flor. *post. sess. ult. in Decr. Eug. IV. ad Armen*, apud Croix l. 6. p. 2. n. 2087., atque hæ unctio-nes moraliter continuari debent, ita ut, si quadrante horæ distet una ab altera, Nugn. & Averf. putent, Sacramentum fore nullum; &, si Sacerdos post unam deficiat, licet multi putent, alterum debere pergere, tamen Mærat. putat, repetendam sub conditione, cum non sit certum, eam sic cum reliquis conjungi: v. Croix n. 2008.

Cæterum pedes, aut renes inungere non est essentielle; imo quoad renes non est decens in feminis, ideoque omittendum ex Rit. Rom.; item in viris Religiosis omitti solere, inquit Busemb. ex Henr. Sa, Tol. Suar. Bellar.; sed Rit. Roman. tantum dicit in viris omitti, quando sine periculo moribundi adhiberi nequit: Multi apud Averf. putant, de valore non esse. ut ungetur ullus sensus, satisque esse ungi aliam partem corporis; item aliqui apud Dicast. putant, opus non esse explicite, & directe significari ullum sensum in particulari, sed neutrum est practice probabile extra necessitatem. Denique D. Thom. & alii putant, hoc Sacramentum non existere, nec ullam causare gratiam ante ultimam unctio- nem; sed valde probabiliter Suarez, & alii multi tenent, singulorum sensuum unctio- nem causare suam specialem gratiam: ut singuli ordines sunt Sacramentum inadæquatum Ordinis: Croix 2104.

Quæres quarto, Quomodo fieri debeat unctio?

Respondeo, Fieri debere pollice Sacerdotis proferentis formam; & quidem unctio oculorum incipit ab oculo dextero, & similiter ab aure dextera, manu, pede, &c. nec tota forma est enuncianda, priusquam uterque oculus ungetur; satis est autem, unctio- nem fieri in palpebra, in labiis, &c.; item ex Rit. Roman. manus exterius unguuntur Presbyteris, reliquis interius: pedes autem unguuntur in planta; quia hac præcipue

ambulamus: Croix n. 2117. Cæterum non est de valore, ut ungetur uterque oculus, utraque auris, &c. sed satis est ungi unum ex illis organis: item nec est de valore, ut dicto ordine ungantur, aut in formam crucis. Qui tamen aliquid horum negligeret, peccaret etiam graviter pro qualitate transgressionis. Nota demum, quod, quamvis Suarez, & Fill. dicant, ad valorem non sufficere allini una gutta olei, uti nec ad baptismum una gutta aquæ; tamen rectius contradicunt Averf. & alii, quia ibi adhuc diceris ungere, hic non diceris ablueri non fluente aqua: v. Croix n. 2094.

Quæres quinto, Quomodo fieri possit unctio in casibus periculosis?

Respondeo: Primo, Si periculum sit, ne infirmus decedat, antequam fiant omnes Unctiones, cito ungantur sensus, puta unus oculus, auris, &c. dicendo, *Per istas Sanctas Unctiones, &c. quidquid per visum, auditum, &c. deliquisti, amen;* si deinde supervivat, repetantur unctiones singulorum sensuum, & addantur orationes prætermissæ: si vero, dum inungitur, decedat, ultra non procedatur; si vero dubitetur, an vivat, pergendum sub conditione *Si vivis, &c.* Croix n. 2121. ex Rit. Roman. Secundo, In periculo pestis, & simili necessitate nonnulli putant, sufficere unum tantum organum magis obvium, vel potius caput, in quo sensus maxime vigent, inungere, dicendo, *Per istam, &c. quidquid per visum, auditum, &c. quam sententiam Layman. dicit non omnino improbabilem: Tanner. probabilem omnino, & in praxi usitatam; Dian. in praxi tutam; sed communius dicendum, ut in priori casu: vide Busemb. Tertio, Si ungendæ sint partes corporis peste infecti, potes ungere mediante virga oblonga oleo tincta, quam postea comburas: Quarto, si sensus sint mutilati, ungendæ sunt partes viciniore: ita Busemb. & alii.*

Quod autem attinet ad formam Extremæ Unctionis, illa est: *Per istam Sanctam Unctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per (nominando organum sensus) deliquisti, amen,* ut in Rit. Roman. Itaque per talem formam necessario significari debet: Primo, Actio ungenti: Doctores communiter apud Averf. Secundo, Modus deprecatorius: Doctores communius, & probabilius post
D. Thom.

post D. Thom. ex verbis D. Jacob. *Orent ungentes*, con-
Alb. M. Ricc. Bec. putantes, sufficere modum indicati-
vum, *Ungo te in indulgentiam peccatorum, &c.* Si autem
dicatur *Ungo te, ut Deus tibi indulgeat, &c.* Suarez,
Laym. Dian. & alii contra Bonac. & alios dicunt vale-
re, cum maneat sensus deprecatorius: Tertio, Depre-
catio pro remissione peccati commissi per sensum inun-
ctum; quamvis enim Bosc. putet, non opus esse expri-
mere peccatum, sive *Quidquid deliquisti*, tamen non est
practice probabile: v. Croix n. 2095. Item si dixeris
dereliquisti, pro *deliquisti*, iterari debet: Gob. Croix
n. 2097. Cæterum, si omittas ly *Sanctam*, etfi peccas,
valet; quia Flor. & Trident. hanc vocem non addunt:
si omittas *Et suam piissimam Misericordiam*: vel nomen
sensus, qui inungitur, etiam peccas graviter, & Nugn.
cum Bellarm. & aliis communiter dicunt, non valere,
quamvis alii cum Dian. putent. valere, cum sit mutatio
accidentalis notabilis: si omittas *amen*, veniale est:
v. Croix l. 6. p. 1. n. 43. Denique extra necessitatem
omittere reliquas preces in Rit. præscriptas mortale non
est; supplendæ tamen, si dein sit tempus: ita Busemb.

CAPUT II.

De Ministro Extremæ Unctionis.

EST solus Sacerdos *ex verb. cit. S. Jacob.* Licet
ergo Waldensis putaverit, posse inferiorem cleri-
cum, aut etiam laicum in necessitate ministrare; tamen
omnes alii pro certo docent, id fieri valide non posse,
neque ex dispensatione Papæ, quod probat saltem pra-
xis Ecclesiæ, quæ nunquam dispensat: v. Croix n. 2099.
Cæterum, quamvis græci adhibeant septem, aut saltem
tres Presbyteros, eo quod in text. cit. dicitur *Presby-
teros*; tamen practice certum est, sufficere unum; &
quamvis adessent plures, tamen est abusus apud Græ-
cos, quod singuli ungant partem, repetita toties forma:
v. Croix n. 2100.

Quæres primo, An Minister hujus Sacramenti debeat
esse Sacerdos proprius, seu Pastor?

Respondeo affirmative, ex *Sacr. Can.* Hinc, si sine ejus
licentia, & extra necessitatem alius Sacerdos ministret,
validum quidem est, sed graviter peccat: Sylv. Sot.